

Cenovna gibanja

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 10/2003

str. 5

Indeksi cen	2002		2003		
	XII 2002/ XII 2001	Φ (I-XII 02)/ Φ (I-XII 01)	IX 2003/ VIII 2003	IX 2003/ IX 2002	Φ (X 02-IX 03)/ Φ (X 01-IX 02)
Cene življenjskih potrebščin	107.2	107.5	100.3	105.0	106.1
Blago	106.4	106.3	100.5	104.4	105.6
Goriva in energija	106.4	104.2	100.1	101.8	104.3
Drugo	106.4	106.8	100.6	104.9	105.7
Storitve	109.4	110.7	99.8	106.4	107.8
Regulirane cene¹	109.5	110.7	100.1	103.1	105.5
Energija	106.2	106.1	100.0	101.6	104.9
Drugo	116.0	118.5	100.4	106.2	106.9
Osnovna inflacija					
Odrezano povprečje	106.9	106.6	100.5	105.8	106.2
Brez hrane in energije	106.0	106.1	100.3	104.2	105.3
Cene industrijskih proizvodov	103.7	105.1	100.2	102.5	103.0
Vmesna poraba	102.0	103.7	99.9	102.2	102.0
Investicije	103.5	102.7	101.0	99.4	100.7
Siroka poraba	105.9	107.5	100.4	103.7	104.9
Cene v EU (12)					
Cene življenjskih potrebščin (MUICP)	102.3	102.2	100.3	102.1	102.1
Brez hrane, energije, tobaka in alkohola	102.2	102.4	100.3	101.8	101.9
Cene industrijskih proizvodov (IPI)	101.5	99.9	100.2 ²	101.4 ²	101.5 ²

Vir podatkov: CPI, IPI: SURS, nadzorovane cene, osnovna inflacija: ocena UMAR, MUICP, IPI v EU: Eurostat (začasni podatki) in preračun UMAR. Opombe: številke se zaradi zaokroževanja ne seštevajo vedno, ¹zaradi sprememb indeksa reguliranih cen v letu 2003 podatki med posameznimi leti niso neposredno primerljivi, ²podatek za predhodni mesec.

Cene življenjskih potrebščin so se **septembra povišale za 0.3%**, njihova medletna rast pa se je znižala na 5.0%, kar je 2.2 odstotne točke manj, kot je znašala septembra lani. Nadaljuje se tudi umirjanje povprečne inflacije, ki je septembra znašala 6.1%, kar je 1.5 odstotne točke manj kot v istem mesecu lani.

Tudi septembra so podobno kot v predhodnih dveh mesecih k inflaciji največ prispevale spremembe cen, ki so pod močnimi sezonskimi vplivi. K povišanju cen so namreč največ, 0.2 odstotne točke, prispevale za 2.5% višje cene obleke in obutve, 0.1 odstotne točke so prispevale višje cene v skupini stanovanje (kjer so se najbolj, za 2.8%, povišale cene tekočih goriv za ogrevanje), 0.1 odstotne točke pa so prispevale tudi višje cene v skupini prevoz (kjer so se najbolj, za 7.5%, povišale cene cestnih prevozov potnikov). Zaradi znižanja cen v skupini rekreacija in kultura (cene počitnic so se znižale za 16.6%) pa je bila inflacija nižja za 0.1 odstotne točke.

Rast cen, ki so pod **različnimi oblikami regulacije**, je septembra znašala 0.1%, največ, za 0.8%, pa so se povišale cene osnovnih komunalnih storitev. Te so v devetih mesecih letos k 3.6-odstotnemu povišanju reguliranih cen prispevale 31%, toliko so prispevale tudi višje cene tekočih goriv za prevoz in ogrevanje, 22% so prispevale višje cene električne energije, ostanek pa druge regulirane cene. Ob zaostajanju rasti reguliranih cen za rastjo prostih cen so prve k inflaciji v letošnjem letu tako prispevale 0.6 odstotne točke (v istem obdobju lani 1.4 odstotne točke).

Ob znižanju cen tekočih goriv na mediteranskih borzah so se v septembru povišale **trošarine** na tekoča goriva, zaradi česar so se zmanjšala nihanja drobnoprodajnih cen tekočih goriv za prevoz in ogrevanje. Septembrska inflacija je bila zaradi omenjenega ukrepa višja za 0.2 odstotne točke, v devetih mesecih letos pa je prispevek višjih trošarin (na tobak in tekoča goriva) k inflaciji znašal 0.6 odstotne točke (v istem obdobju lani 1.7 odstotne točke).

Z omejenim znižanjem prispevka reguliranih cen (za 0.8 odstotne točke) in prispevka trošarin (za 1.1 odstotne točke) k inflaciji lahko tako pojasnimo večino znižanja inflacije (za 2.2 odstotne točke) v devetih mesecih leta. Na podoben sklep, da je namreč letošnje znižanje inflacije značilno odvisno od odprave pretežno enkratnih vplivov na cene, navaja tudi primerjava osnovne in merjene inflacije. Ob znižanju merjene se je sicer znižala tudi **osnovna inflacija**, vendar le za približno polovico zmanjšanja merjene inflacije.

Graf: Četrtletne spremembe cen življenjskih potrebščin

